

KODEKS ETYKI RADCY PRAWNEGO

PREAMBUŁA

Istnienie zawodu radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego oraz ukształtowane w toku jego wykonywania ideały i obowiązki etyczne są jedną z gwarancji realizowania zawartej w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasady demokratycznego państwa prawnego.

W Rzeczypospolitej Polskiej radca prawny pełniąc szczególną rolę służy interesom sprawiedliwości a także podmiotom, które powierzyły mu dochodzenie i ochronę swojej wolności i praw. Jego obowiązki polegają na sumiennym wykonywaniu zawodu a także przestrzeganiu zasad moralnych i etycznych.

Wykonywanie zawodu nakłada na radcę prawnego obowiązki o charakterze prawnym i etycznym wobec:

- klienta;
- sądów oraz innych organów, przed którymi radca prawny broni praw klienta lub występuje w jego imieniu;
- innych radców prawnych i ich samorządu;
- społeczeństwa, dla którego istnienie wolnego i niezależnego zawodu związanego z poszanowaniem dla zasad ustanowionych przez jego przedstawicieli jest podstawowym środkiem ochrony praw człowieka.

ROZDZIAŁ I PRZEPISY OGÓLNE

Art. 1

Radca prawny obowiązany jest kierować się przepisami prawa, postanowieniami zawartymi w niniejszym kodeksie oraz w uchwałach organów samorządu.

Art. 2

Zawarte w niniejszym kodeksie zasady etyki zawodowej mają na celu zapewnienie właściwego wypełniania przez radcę prawnego funkcji uznanej za niezbędną w demokratycznym państwie prawnym.

Art. 3

Zasady etyki zawodowej obowiązują radców prawnych, prawników zagranicznych wpisanych na listę radców prawnych oraz odpowiednio aplikantów radcowskich.

Art. 4

1. Nieprzestrzeganie zasad etyki zawodowej przez radcę prawnego stanowi podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej.
2. Radca prawny oraz aplikant radcowski nie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej za czyn popełniony przed wpisaniem go na listę radców prawnych lub aplikantów radcowskich.

Art. 5

Radca prawny wpisany także na listę adwokatów, przy wykonywaniu zawodu radcy prawnego zobowiązany jest używać wyłącznie tytułu zawodowego - radca prawny.

Art. 6

1. Radca prawny obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe zgodnie z prawem, uczciwie, rzeczowo i z należyłą starannością.
2. Radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu przy wykonywaniu czynności zawodowych, a także w działalności publicznej i w życiu prywatnym.

ROZDZIAŁ II PODSTAWOWE WARTOŚCI ZAWODU RADCY PRAWNEGO

Art. 7

Niezależność radcy prawnego jest gwarancją ochrony praw i wolności obywatela i sprawowania wymiaru sprawiedliwości, co oznacza, że radca prawny musi być wolny od wszelkich wpływów a szczególnie tych, które mogą wynikać z jego osobistych interesów czy nacisków zewnętrznych, ograniczeń, nakłaniania, gróźb ingerencji bezpośredniej lub pośredniej z jakiegokolwiek strony lub z jakiegokolwiek powodu.

Art. 8

Unikanie konfliktu interesów jest jednym z podstawowych obowiązków radcy prawnego wobec klientów.

Art. 9

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej w stosunku do wszelkich informacji uzyskanych od klienta w związku ze świadczeniem pomocy prawnej jest podstawą zaufania klienta do radcy prawnego i właściwego świadczenia usług prawnych. Zachowanie tajemnicy zawodowej stanowi istotę gwarancji wolności jednostki oraz prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

Art. 10

Pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego nie może mieć na celu ułatwiania popełnienia przestępstwa, przyczyniania się do tzw. prania brudnych pieniędzy, ani umożliwiania uniknięcia odpowiedzialności karnej za czyn, który miałby zostać dokonany w przyszłości.

ROZDZIAŁ III ZASADY WYKONYWANIA ZAWODU RADCY PRAWNEGO

Tytuł 1 – Niezależność

Art. 11

1. Radca prawny obowiązany jest przy wykonywaniu obowiązków zawodowych chronić swą niezależność.
2. Radca prawny, wykonując zawód, obowiązany jest zawsze kierować się prawem. Żadne okoliczności pozaprawne, nie mające bezpośredniego związku z obiektywnie ocenionym stanem faktycznym sprawy, albo wyrażone przez kogokolwiek polecenia, czy wskazówki, nie zwalniają radcy prawnego z obowiązku rzetelnego i uczciwego wykonywania czynności zawodowych.
3. Od radcy prawnego wymaga się nieulegania wpływom – zwłaszcza tym, które mogą wynikać z jego osobistych interesów lub nacisków z zewnątrz. Radca prawny musi unikać

wszelkich ograniczeń własnej niezależności i nie może odstępować od zasad etyki w celu zadowolenia klienta, sądu lub osób trzecich.

Tytuł 2 – Tajemnica zawodowa

Art. 12

1. Istota zawodu radcy prawnego polega na tym, że uzyskuje on od klienta w zaufaniu informacje, których klient nie ujawniłby nikomu.
Radca prawny zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym dowiedział się w związku z wykonywaniem czynności zawodowych.
2. Obowiązek zachowania tajemnicy, o której mowa w ust. 1, obejmuje wszystkie uzyskane przez radcę prawnego informacje, niezależnie od ich formy lub sposobu ich utrwalenia.
3. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej obejmuje nie tylko zakaz ujawnienia informacji, lecz także skorzystania z nich w interesie własnym, bądź osoby trzeciej.

Art. 13

Radca prawny współpracujący przy wykonywaniu zawodu z innymi osobami obowiązany jest wymagać od tych osób zachowania tajemnicy na zasadach obowiązujących jego samego i wyraźnie je do tego zobowiązać.

Art. 14

Radca prawny obowiązany jest zabezpieczyć najlepiej jak to możliwe, przed niepowołanym ujawnieniem, informacje o których mowa w art. 9 i art. 12 ust 1. Wykorzystanie środków przekazu nie gwarantujących zachowania poufności w przekazaniu informacji objętych tajemnicą zawodową wymaga uprzedniego powiadomienia o tym klienta.

Art. 15

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej jest nieograniczony w czasie i trwa także po ustaniu stosunku prawnego, na podstawie którego radca prawny świadczył pomoc prawną.

Art. 16

Radca prawny nie może wykonywać czynności zawodowych na rzecz jakiegokolwiek podmiotu, o ile groziłoby to naruszeniem obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Art. 17

Radca prawny nie może zgłaszać dowodu z przesłuchania innego radcy prawnego albo adwokata w charakterze świadka na okoliczności znane im w związku z wykonywaniem zawodu.

Art. 18

Radca prawny obowiązany jest żądać udziału przedstawiciela samorządu radców prawnych w przeszkukaniu, w wyniku którego mogłoby dojść do ujawnienia tajemnicy zawodowej radcy prawnego.

Tytuł 3 – Zajęcia niedopuszczalne. Konflikt interesów

Art. 19

Radca prawny nie może brać udziału ani w jakikolwiek sposób uczestniczyć w czynnościach, które uwłaczałyby godności zawodu lub podważały do niego zaufanie.

Art. 20

1. Radca prawny nie może reprezentować, ani w żaden sposób brać udziału w tej samej sprawie w imieniu więcej niż jednego klienta, jeśli zachodzi konflikt interesów, a jeżeli konflikt interesów ujawni się w toku sprawy obowiązany jest niezwłocznie się z niej wyłączyć.
2. Zakaz powyższy dotyczy także dalszego pełnomocnictwa.

Art. 21

Konflikt interesów ma miejsce, gdy radca prawny:

- a) zobowiązany jest do działania w interesie dwóch lub większej liczby klientów w zakresie tych samych lub związanych ze sobą spraw a obowiązki te stoją ze sobą w sprzeczności lub istnieje znaczne ryzyko, iż mogłyby one stać ze sobą w sprzeczności,
- b) ma obowiązek działania w interesie klienta w danej sprawie a obowiązek ten stoi w sprzeczności lub istnieje znaczne ryzyko, iż mógłby stać w sprzeczności z interesem radcy prawnego w danej sprawie lub z nią związanej.

Art. 22

1. Radca prawny nie może prowadzić sprawy ani udzielić w jakiegokolwiek formie pomocy prawnej, jeżeli:
  - a) udzielił wcześniej stronie przeciwnej pomocy prawnej w tej sprawie, albo w sprawie z nią związanej;
  - b) brał udział w sprawie jako przedstawiciel organów władzy publicznej lub instytucji prawa publicznego;
  - c) jest osobiście lub materialnie zainteresowany w wyniku sprawy, chyba że jest w sprawie stroną, sprawa dotyczy członka jego rodziny, osoby mu bliskiej lub roszczenie jest wspólne dla niego i jego klienta;
  - d) był albo pozostaje w bliskich stosunkach z przeciwnikiem swojego mocodawcy lub osobą zainteresowaną w niekorzystnym dla niego rozstrzygnięciu sprawy;
  - e) sprawa dotyczy radcy prawnego lub adwokata świadczącego pomoc prawną w tym samym czasie na rzecz tego samego podmiotu;
  - f) złożył w tej sprawie zeznanie jako świadek lub wystąpił w sprawie jako biegły;

- g) pełnomocnikiem strony przeciwnej jest jego małżonek lub inna, bliska mu osoba;
  - h) brał udział w sprawie lub w sprawie z nią związanej jako arbiter sądu polubownego, członek innych organów rozstrzygających spór lub mediator.
2. Radca prawny ma również obowiązek powstrzymać się od występowania na rzecz nowego klienta, jeśli występuje ryzyko naruszenia zobowiązania do poufności wobec poprzedniego klienta lub, jeśli posiadana przez niego wiedza o sprawach poprzedniego klienta dałaby nowemu klientowi nieuzasadnioną przewagę, w szczególności gdy:
- a) działając jako doradca kilku klientów radca prawny nie może udzielić im pełnej i rzetelnej porady bez ujawniania interesów jednego lub kilku swoich klientów;
  - b) występując jako pełnomocnik kilku klientów radca prawny musiałby przedstawić argumentację lub wnioski różniące się od tych, które przedstawiłby, gdyby reprezentował jednego z tych klientów;
  - c) wiedza posiadana przez radcę prawnego w sprawach innego klienta mogłaby dać jakiegokolwiek korzyści nowemu klientowi;
  - d) radca prawny, za pisemną zgodą klientów, występuje w roli mediatora lub arbitra w sporze między nimi.
3. Zakazy wykonywania czynności zawodowych, o których mowa w ust. 2 nie obowiązują w zakresie w jakim klienci, poinformowani w pełni przez radcę prawnego o problemie, wyrażą zgodę na takie czynności.
4. Obowiązek wyłączenia się ze sprawy i powstrzymania się od czynności spoczywa na radcy prawnym zawsze wtedy, gdy małżonek lub inna osoba bliska mu, albo z jakichkolwiek przyczyn od niego zależna, bierze udział, choćby pośredni, w wydaniu orzeczenia, decyzji, bądź rozstrzygnięciu sprawy.
5. Obowiązek wyłączenia się ze sprawy i powstrzymania się od czynności spoczywający na radcy prawnym, dotyczy także radców prawnych, z którymi radca prawny, w czasie prowadzenia danej sprawy, świadczył pomoc prawną wspólnie w zespole radców prawnych albo spółce lub kancelarii, choćby nie byli oni zaangażowani w prowadzenie tej sprawy.

Tytuł 4 – Rozwój zawodowy - kształcenie ustawiczne

Art. 23

- 1. Obowiązkiem radcy prawnego jest dbałość o rozwój zawodowy poprzez kształcenie ustawiczne.
- 2. Radca prawny obowiązany jest brać udział w szkoleniach zawodowych na zasadach określonych przez właściwy organ samorządu.

Tytuł 5 – Informacja o wykonywaniu zawodu
i pozyskiwanie klientów

Art. 24

1. Informowanie o wykonywanie zawodu oraz działalności z nim związanej jest prawem radcy prawnego.
2. Informowaniem jest inicjowane przez radcę prawnego działanie nie stanowiące propozycji zawarcia umowy z konkretnym klientem, bez względu na formę, treść, technikę i środki.

Informowanie może dotyczyć w szczególności następujących danych :

- a) imię i nazwisko (wraz ze zdjęciem), życiorys zawodowy, posiadane tytuły i stopnie zawodowe, kwalifikacje, doświadczenie i umiętności zawodowe (w tym dodatkowe), znajomości języków obcych, preferowane zakresy praktyki zawodowej;
- b) logotyp Krajowej Izby Radców Prawnych, formę prawną wykonywania zawodu wraz z oznaczeniem ją indywidualizującym oraz siedzibą i adresem, formę kontaktu (w tym komunikacji elektronicznej), zasady kształtowania wynagrodzenia za świadczone usługi, stałą współpracę z innymi radcami prawnymi, adwokatami, prawnikami zagranicznymi lub ich spółkami, współpracę z rzecznikami patentowymi, doradcami podatkowymi, biegłymi rewidentami, doradcami personalnymi, doradcami finansowymi lub ubezpieczeniowymi, rzeczoznawcami, tłumaczami, wysokość posiadanego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności zawodowych, udzielane gwarancje usługowe;
- c) inną działalność radcy prawnego.

Art. 25

Zakazane jest informowanie:

- a) sprzeczne z prawem lub z dobrymi obyczajami;
- b) niezgodne z rzeczywistością lub wprowadzające w błąd;
- c) sprzeczne z godnością zawodu między innymi poprzez wykorzystanie łatwowierności lub przymusowego położenia klientów, nadużycie zaufania, wywieranie presji, narzucanie się, naruszanie miru domowego klienta;
- d) istotnie ograniczające klientowi swobodę wyboru poprzez udzielenie nierzetelnych obietnic lub gwarancji;
- e) o radcy prawnym lub jego działalności zawodowej przy okazji występowania w środkach masowego przekazu, wykraczające poza niezbędną i rzeczową potrzebę informacji;
- f) o wykazach (listach) klientów, którzy nie wyrazili na to zgody;
- g) dotyczące uczestniczenie w rankingach prawniczych i informowanie o zajętych w nich miejscach, jeżeli nie są one prowadzone zgodnie z zasadami ustalonymi uchwałą właściwego organu samorządu radców prawnych;
- h) dotyczące sponsorowania, jeżeli nie jest ono prowadzone zgodnie z zasadami ustalonymi uchwałą właściwego organu samorządu radców prawnych.

Art. 26

1. Pozyskiwaniem klientów jest – bez względu na formę, treść, technikę i środki – jakiekolwiek działanie będące bezpośrednią propozycją zawarcia umowy z konkretnym klientem (pozyskanie zlecenia).
2. Radca prawny niezależnie od formy wykonywania zawodu może pozyskiwać klientów w sposób zgodny z prawem, dobrymi obyczajami i godnością zawodową, w szczególności nie naruszając zasad wskazanych w art. 25 niniejszego kodeksu, ani też nie korzystając z odpłatnego pośrednictwa.

Tytuł 7 - Inne zasady

Art. 27

1. Radca prawny nie podejmie się prowadzenia sprawy, jeśli nie posiada specjalistycznej wiedzy lub doświadczenia odpowiedniego do prowadzenia danej sprawy. Może jednakże podjąć się prowadzenia sprawy, jeżeli zapewni sobie współpracę radcy prawnego lub adwokata o stosownej wiedzy lub doświadczeniu.
2. Radca prawny w uzasadnionych przypadkach powinien poinformować o możliwości podjęcia próby ugodowej lub skierowania sprawy do mediacji, jeżeli odpowiada to interesowi klienta; radca prawny winien dążyć wszelkimi staraniami, aby pomóc stronom sporu w osiągnięciu porozumienia bez wszczynania postępowania sądowego lub innego o podobnym charakterze. Jeżeli zaś mimo wszystko do niego dojdzie, powinien zachęcać strony do ugodowego rozwiązania sporu – jeżeli jest to zgodne z interesem jego klienta.
3. Negatywne nastawienie klienta do strony przeciwnej nie powinno mieć wpływu na postawę radcy prawnego. Kształtując swoje zachowanie w stosunku do tej strony powinien on postępować w zgodzie z ogólnymi standardami etyki zawodowej. Powinien też starać się przeciwdziałać zaostrzeniu konfliktu oraz działać na rzecz pojednawczego rozwiązania sporu przez taktowne i wyzbyte uprzedzeń podejście do strony przeciwnej.
4. Radca prawny obowiązany jest posiadać ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania zawodu, w zakresie uzasadnionym charakterem świadczonej pomocy prawnej i ponoszonym ryzykiem.
5. Radca prawny świadczący usługi za granicą obowiązany jest uzyskać wymagane przepisami prawa ubezpieczenie na te usługi.
6. Radca prawny, korzystając przy wykonywaniu zawodu z wolności słowa i pisma, nie może przekraczać granic określonych przepisami prawa i rzeczą potrzebną.
7. Radca prawny nie może w swych zawodowych wystąpieniach grozić postępowaniem karnym lub dyscyplinarnym

ROZDZIAŁ IV STOSUNKI Z KLIENTAMI

Art. 28

1. Stosunki pomiędzy radcą prawnym a klientem powinny być oparte na zaufaniu. Utrata zaufania może być podstawą wypowiedzenia pełnomocnictwa przez radcę prawnego.

2. Radca prawny nie może podjąć się prowadzenia sprawy, jeśli nie otrzyma zlecenia od klienta albo od osoby go reprezentującej lub jeżeli sprawa nie zostanie mu powierzona przez właściwy organ.
3. Podejmując się prowadzenia sprawy radca prawny obowiązany jest ustalić z klientem lub z osobą go reprezentującą zakres świadczonej pomocy prawnej oraz zasady wynagrodzenia.
4. Na żądanie klienta radca prawny winien poinformować go o posiadanym ubezpieczeniu o odpowiedzialności cywilnej oraz o organie przyjmującym skargi na działalność zawodową.
5. Radca prawny obowiązany jest informować klienta o przebiegu sprawy i jej wyniku w sposób ustalony z klientem.
6. Radca prawny powinien uzyskać zgodę klienta w miarę możliwości pisemną, na zaniechanie wniesienia środka zmierzającego do wzruszenia orzeczenia sądowego lub skargi konstytucyjnej od orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji.
7. W razie prowadzenia sprawy z urzędu radca prawny przedstawia klientowi pisemną opinię prawną o braku podstaw do wniesienia środka zmierzającego do wzruszenia orzeczenia sądowego lub skargi konstytucyjnej. W przypadku, gdy radca prawny został wyznaczony przez prezesa sądu do prowadzenia sprawy – winien zawiadomić o swoim stanowisku dziekana rady izby, oraz sąd w sposób wskazany w ustawie.
8. Radca prawny może, na wyraźne życzenie klienta, wnieść pozew, złożyć wniosek lub środek odwoławczy także wtedy, gdy wcześniej wydał opinię i poinformował go o niecelowości takiej czynności; ma wówczas prawo zwrócić się o pisemne oświadczenie o jej dokonaniu na wyraźne żądanie. Nie powinien jednak wносить środka odwoławczego w przypadku, gdy w sposób oczywisty naruszałoby to ustawowe wymogi w tym zakresie. Jeżeli radca prawny ocenia, że wniesienie środka zmierzającego do wzruszenia orzeczenia sądowego lub skargi konstytucyjnej jest bezzasadne, a klient z tym stanowiskiem się nie zgadza, może wypowiedzieć pełnomocnictwo w takim terminie, aby umożliwić klientowi powierzenie sprawy i wniesienie środka odwoławczego innej osobie.
9. Radcy prawnemu wolno zrezygnować z przyjętego zlecenia w taki sposób, by klient dla ochrony własnych interesów mógł skorzystać z pomocy prawnej innej osoby.
10. Radca prawny obowiązany jest zapewnić zastępstwo w przypadku przemijającej przeszkody, tak aby prowadzone przez niego sprawy nie doznały uszczerbku.
11. Radca prawny obowiązany jest wydać klientowi na jego wniosek, po zakończeniu stosunku prawnego, na podstawie którego prowadził sprawę, wszystkie otrzymane od niego dokumenty i pisma otrzymane z sądu lub organu, przed którym prowadził sprawę tego klienta; nie wolno uzależniać wydania tych dokumentów od uregulowania przez klienta należności.

Art. 29

1. Wynagrodzenie radcy prawnego obejmuje honorarium i wydatki. Zasady ustalania wysokości wynagrodzenia powinny zostać uzgodnione z klientem przed przystąpieniem do świadczenia pomocy prawnej.
2. Wysokość honorarium powinna być ustalana z uwzględnieniem w szczególności koniecznego nakładu pracy, miejsca świadczenia usługi, stopnia trudności i złożoności sprawy bądź zadania, wymaganej specjalistycznej wiedzy, znaczenia sprawy dla klienta, którego ona dotyczy.
3. Radcy prawnemu nie wolno zawierać z klientem umowy, na mocy której klient zobowiązuje się zapłacić honorarium za jej prowadzenie wyłącznie proporcjonalnie do osiągniętego wyniku (*pactum de quota litis*). Dopuszczalna jest natomiast taka umowa, w której przewiduje się dodatkowe honorarium za pomyślny wynik sprawy.

4. Radca prawny jest uprawniony do żądania zaliczki na poczet wynagrodzenia w odpowiedniej wysokości ustalonej zgodnie z ust. 2.
5. Radca prawny nie jest zobowiązany do ponoszenia opłat i wydatków za klienta w prowadzonej sprawie. Radca prawny nie ponosi odpowiedzialności za skutki prawne jakie mogą powstać w następstwie ich nie uiszczenia - o ile klient został przez radcę prawnego wezwany do ich uiszczenia i poinformowany o skutkach nie zastosował się do tego wezwania.
6. Radcy prawnemu nie wolno dzielić się wynagrodzeniem z osobami, które nie uczestniczyły w świadczonej przez niego pomocy prawnej.
7. Radcy prawnemu nie wolno wstrzymać wykonania czynności w prowadzonej sprawie z powodu nieotrzymania wynagrodzenia lub jego części. Jednakże, jeśli klient nie zapłaci ustalonego wynagrodzenia – radca prawny może na tej podstawie wypowiedzieć zlecenie.

ROZDZIAŁ V STOSUNKI Z SĄDAMI I URZĘDAMI

Art. 30

Radca prawny powinien dbać, aby jego zachowanie nie naruszyło powagi sądu, urzędu i instytucji, przed którymi występuje oraz o to, aby jego wystąpienia nie naruszały godności osób uczestniczących w postępowaniu.

Art. 31

Radca prawny nie może publicznie okazywać swego osobistego stosunku do pracowników wymiaru sprawiedliwości, klientów oraz osób, których dotyczy czynności przez niego wykonywane.

ROZDZIAŁ VI STOSUNKI POMIĘDZY RADCAMI PRAWNYMI

Art. 32

Radca prawny obowiązany jest przestrzegać lojalności i koleżeństwa wobec wszystkich członków samorządu; w szczególności obowiązany jest zawiadomić pełnomocników strony przeciwnej o podjętych bądź zamierzanych czynnościach procesowych na rozprawie, zmierzających do jej odroczenia bądź zawieszenia postępowania.

Art. 33

Radcowie prawni powinni udzielać sobie pomocy i służyć radą w sprawach związanych z wykonywaniem zawodu o ile to nie szkodzi interesom podmiotów, na rzecz których świadczą pomoc prawną.

Art. 34

Radcy prawnemu nie wolno podejmować czynności zmierzających do pozbawienia innego radcy prawnego zatrudnienia lub do utraty klienta, chyba że wynika to z jego obowiązku przewidzianego w przepisach prawa.

Art. 35

1. Przed udzieleniem pomocy prawnej w sprawie procesowej radca prawny powinien upewnić się, czy klient korzysta z pomocy prawnej innego radcy prawnego, a jeśli tak – to bez jego zgody nie może udzielić tej pomocy. Odmowa wyrażenia zgody może nastąpić tylko z ważnych przyczyn.
2. W przypadku, gdy radca prawny wstępuje do sprawy w miejsce poprzedniego radcy prawnego, powinien go o tym poinformować i upewnić się, że podjęto kroki dla pełnego zakończenia tamtego stosunku prawnego.
3. W razie pilnej konieczności udzielenia niezbędnej pomocy prawnej, radca prawny po jej udzieleniu winien niezwłocznie powiadomić o tym dotychczasowego pełnomocnika klienta.
4. Radca prawny przed przyjęciem zlecenia opracowania opinii prawnej powinien zasięgnąć informacji, czy w tej sprawie inny radca prawny nie otrzymał zlecenia lub nie wydał już opinii, a jeżeli tak, to powinien powiadomić go o przyjęciu takiego zlecenia.

Art. 36

1. Radca prawny, który przejął sprawę od innego radcy prawnego albo który przekazał sprawę innemu radcy prawnemu, zobowiązany jest rozliczyć się ze swoim następcą lub poprzednikiem, o ile okoliczności sprawy wskazywałyby na to, że zatrzymanie całości wynagrodzenia przez jednego radcę prawnego doprowadziłoby do prowadzenia sprawy przez drugiego radcę prawnego bez należnego mu wynagrodzenia.
2. Radca prawny zobowiązany jest poinformować swojego klienta albo pracodawcę o tym, że część wynagrodzenia należy się innemu radcy prawnemu, o ile prawo do tej części powstało po ustaniu stosunku prawnego z poprzednim radcą prawnym; nie może też przyjąć takiego wynagrodzenia.

Art. 37

Radca prawny, koordynujący pracę zespołu, nie może naruszać niezawisłości i samodzielności radców prawnych zatrudnionych w koordynowanym zespole w wykonywaniu ich obowiązków zawodowych.

Art. 38

1. Niedopuszczalne jest wypowiadanie przez radcę prawnego wobec osób trzecich negatywnej opinii o pracy zawodowej innego radcy prawnego z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.
2. Radca prawny, do którego zwrócono się o wydanie opinii o innym radcy prawnym, obowiązany jest wysłuchać opiniowanego radcę prawnego, a przy sporządzaniu opinii opierać się na dokumentach, znanych mu faktach oraz zachować obiektywizm i rzeczowość.

3. Wydanie negatywnej opinii o radcy prawnym, także co do jego pracy zawodowej, jest dopuszczalne, jeżeli opinia taka jest oparta na faktach, a potrzeba albo obowiązek jej wydania wynikają z zadań lub uprawnień służbowych bądź samorządowych.

Art. 39

Radca prawny, będący pełnomocnikiem w sprawie przeciwko innemu radcy prawnemu, obowiązany jest o przyjęciu pełnomocnictwa zawiadomić niezwłocznie dziekana rady okręgowej izby radców prawnych oraz, za jego pośrednictwem, podjąć próbę polubownego załatwienia sprawy.

Art. 40

W razie sporu związanego z wykonywaniem zawodu pomiędzy radcami prawnymi albo radcą prawnym i adwokatem, radca prawny powinien podjąć próbę jego polubownego rozwiązania z pomocą lub przy udziale właściwej rady izby.

Art. 41

Radca prawny, przekazujący sprawę innemu radcy prawnemu, obowiązany jest udostępnić mu bez zbędnej zwłoki wszelkie posiadane dokumenty i informacje związane z tą sprawą.

Art. 42

Niedopuszczalne jest porozumiewanie się radcy prawnego ze stroną przeciwną z pominięciem jej pełnomocnika.

Art. 43

Radca prawny powinien zwracać uwagę każdemu członkowi samorządu radców prawnych, który postępuje niezgodnie z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego.

Art. 44

Radca prawny może złożyć skargę na innego radcę prawnego związaną z wykonywaniem zawodu wyłącznie do właściwego organu samorządu radców prawnych..

ROZDZIAŁ VII STOSUNKI RADCY PRAWNEGO Z SAMORZĄDEM

Art. 45

1. Radcę prawnego obowiązuje szacunek i lojalność wobec organów samorządu radców prawnych.
2. Radca prawny obowiązany jest stosować się do uchwał organów samorządu radców prawnych, niezależnie od ich osobistej oceny.
3. Radca prawny obowiązany jest do terminowej zapłaty składki samorządowej.

Art. 46

Radca prawny obowiązany jest współdziałać z organami samorządu radców prawnych w sprawach związanych z jego funkcjonowaniem i zadaniami oraz w sprawach wykonywania zawodu i przestrzegania niniejszego kodeksu.

Art. 47

1. Radca prawny, wezwany przez dziekana, radę izby, sąd dyscyplinarny bądź przez rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcę, obowiązany jest stawić się na wezwanie w wyznaczonym terminie, a w razie zaistnienia poważnej przeszkody – usprawiedliwić niemożność stawiennictwa.
2. Radca prawny, wezwany przez podmioty o których mowa w ust. 1 do złożenia wyjaśnień w sprawach wynikających z ustawowego zakresu zadań samorządu radców prawnych albo niniejszego kodeksu, obowiązany jest złożyć wyjaśnienia w wyznaczonym terminie.

Art. 48

1. Pełnienie funkcji w organach samorządu zawodowego jest korporacyjnym prawem i powinnością radcy prawnego.
2. Radca prawny obowiązany jest wykonywać czynne prawo wyborcze w wyborach do organów samorządu radców prawnych..

Art. 49

1. Przy wypełnianiu funkcji samorządowej radca prawny obowiązany jest kierować się wolą wyborców, interesami zawodowymi radców prawnych i zadaniami samorządu.
2. Radca prawny, któremu powierzona została funkcja w organach samorządu zawodowego, obowiązany jest rzetelnie i z najwyższą starannością wypełniać obowiązki wynikające z tej funkcji.
3. Radca prawny, składający rezygnację z powierzonej mu funkcji, obowiązany jest tę rezygnację umotywować.

Art. 50

1. Radca prawny, sprawujący funkcję w organach samorządu:
  - a) nie może wykorzystywać powierzonej mu funkcji we własnych sprawach, dla własnej korzyści albo korzyści bliskich mu osób,
  - b) powinien traktować równoprawnie wszystkich członków samorządu radców prawnych,
  - c) powinien, w granicach swych zadań i możliwości, służyć informacją, pomocą i radą członkom samorządu.
2. Radca prawny ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym karą zawieszenia prawa do wykonywania zawodu powinien powstrzymać się od wykonywania funkcji pełnionych w samorządzie. Powstrzymanie się od wykonywania funkcji oznacza powinność złożenia rezygnacji oraz nie kandydowania w wyborach aż do zatarcia skazania.

Art. 51

Radca prawny, który z racji obowiązków wykonywanych w samorządzie uzyskał wiadomości, dotyczące spraw osobistych innego radcy prawnego, nie może z nich korzystać dla innych celów, jak tylko w celu prawidłowego wykonania swoich obowiązków samorządowych.

Art. 52

Radca prawny wykonujący obowiązki patrona winien uczynić wszystko, aby przygotować aplikanta do wykonywania zawodu, przekazując mu wiedzę i doświadczenie oraz kształtując jego postawę etyczną.

**ROZDZIAŁ VIII
POSTANOWIENIA KOŃCOWE**

Art. 53

Radca prawny świadczący pomoc prawną za granicą w państwie goszczącym jest obowiązany przestrzegać zasad zawartych w niniejszym kodeksie.

Art. 54

Dziekan, rada izby a także radca prawny, mają prawo zwrócić się do Krajowej Rady Radców Prawnych o interpretację przepisów zawartych w niniejszym kodeksie.